

KOKEMUKSIA TURVALLISUUSSUUNNITTELUSTA OSANA KYLÄSUUNNITTELUA



Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus



TAATUSTI TURVASSA – huolehtiva kyläyhteisö

Termistöä --

Kyläsuunnittelu = tekemistä

Kylän toimintasuunnitelma= perinteinen kyläsuunnitelma

Kylän toiminta- ja taloussuunnitelma = hankkeella kehitetty ns tietokanta jolla voidaan tehdä kylän toimintasuunnitelma

Tsekkauslista = turvallisuussuunnittelun palveluiden kartoitus ohjelma, voidaan käyttää myös pelkkänä turvallisuussuunnitelmana

Miksi ?

- *Siksi että se on mukavaa....*
- *Keskitetysti kerätään/tarjotaan tietoa kylittäin kunnan turvallisuussuunnitelmiin*
- *Jotta kylillä viihdyttäisiin ja asuttaisiin mahdollisimman pitkään*
 - *Asutus ei voi keskittyä vain taajamiin*
 - *Ihmiset karkaavat palveluiden perässä*

Turvallisuussuunnittelun lähtökohdat

- ✓ *Turvallisuus on hyvää elämää*
 - *Ei huomata koko asiaa jos se on kunnossa*
 - *Hyvinvointia, ihmisoikeus*
- ✓ *Samaa työtä kuin mitä kylän kehittäjät ovat ennenkin tehneet*
 - *Turvallisuusnäkökulma selkeämpi*
- ✓ *Erillistä kylän turvallisuussuunnitelmaa ei tarvita*
 - *Osana kylän kehittämissuunnitelmaa*



Turvallisuussuunnittelun lähtökohdat

- *Kylätoiminnan roolin nostaminen alueensa asukkaiden hyvinvoinnin-, terveyden- ja turvallisuuden edistäjänä*
- *Kylien oltava sitä aktiivisempia mitä kauempana se on taajamasta*
- *Asukkaat ottavat kokonaisvaltaisemmin kantaa oman lähipiirin asioihin*



- *Yhteiskunta voisi kannustaa ja edistää asukkaiden omaehtoista huolehtimista itsestään sekä lähimmäisistään*
 - *Mm. kylätoimintarahan sitominen "tsekkaukselliseen" täyttämiseen*
- *Kylä voi olla mallina taajamien asukastoiminnalle*

Miksi kylän pitää miettiä turvallisuusasioita

MIKSI EI?

✓ Edut

- ✓ Suunnitelma saadaan lähelle ihmisiä
 - ✓ Vauvasta vaariin!**
- ✓ Pienissä kylissä jopa ihan henkilökohtaiseksi*
- ✓ Ei pelkkää koppalakkiturvallisuutta*
- ✓ Kylän tehtävä on huolehtia alueensa asukkaista*
- ✓ Mikään kylä ei ole liian pieni selvittääkseen kyläläisten tarpeet
 - ✓ Ihmisten lähestyminen helpompaa*
 - ✓ Tunnetaan toisemme entuudestaan**



Yhteiskunnallinen näkökulma

- *Arjen turvallisuuden miettiminen on ennaltaehkäisevää työtä*
- *Ennaltaehkäisevä työ on aina edullisempaa kuin korjaava työ (porkkana kunnille?)*
- *Ihmisten kylillä/ omissa asunnoissaan asumisen mahdollistaminen*
- *Turvallinen kasvuympäristö "tuottaa" yhteiskunnassa pärjääviä aikuisia*
- **SUOMI EUROOPAN TURVALLISIN MAA V. 2015**



JOTAKIN

HÄÄTYS

TEHDÄ !?



***TURVALLISUUSSUUNNITTELU OSANA
KYLÄSUUNNITTELUA***

***Me olemme vastuussa
tulevaisuudestamme***

Mikä/ Mitä se on ?

- *Yhdessä tehty, vakiintunut yhteistyön toimintamalli*
- *Kirjataan ylös mitkä ovat paikallisesti tärkeimmät turvallisuusongelmat*
- *Miten ongelmiin puututaan / Kenen tehtävä?*
- *Mikä on aikataulu*
- *Mikä tehtävä on kenenkin vastuulla*
- *Miten ja kenelle työn etenemisestä ja tuloksista tiedotetaan*

Miten ?

Taatusti turvassa malli:

Exel- taulukkomallinen suunnitelma

- *Palveluiden kartoitus; kunnossa/ei kunnossa*
- *Elinkaari-ajattelu; vauvasta vaariin*
- *Järjestämismvastuu*
 - *Kunta, viranomaiset, kylät, yritykset, järjestöt*
- *Jatkotoimenpiteet*

Ns. Tsekkauslista

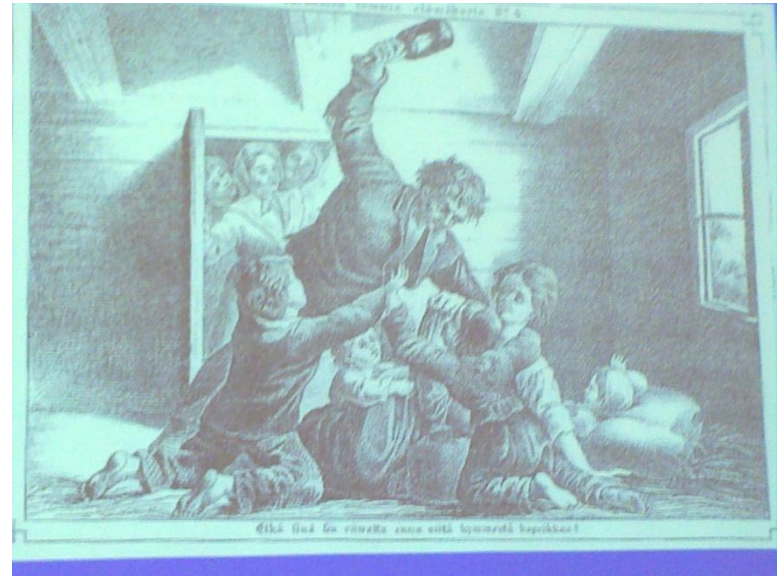
Tsekkauslista

- 1) Kartoittakaa kylänne nykytilanne tsekkauslistan avulla: onko asia kunnossa tai onko asiaa kehitettävä. Asiantilan voi merkitä ruksilla (x).
- 2) Tarkistakaa, kuka on asiasta järjestämisvastuussa tai kenen kanssa kylä voisi tehdä asian suhteen yhteistyötä (kunta, viranomaiset, kylä, järjestö, asukkaat). Oikean organisaation voi merkitä ruksilla (x). Vaihtoehtoja voi olla useampi kuin yksi.
- 3) Ne asiat, jotka vaativat kehittämistoimenpiteitä, listakaa sivulle "Turvallisuussuunnitelma".

Palvelu	Asia kunnossa	Asiaa kehitettävä	Kunta	Viranomaiset	Kylä	Järjestöt	Asukkaat
<u>1. Tiet ja liikenne</u>							
* yleiset tiet							
* yksityistiet							
* pihatiet							
* kevyen liikenteen väylät							
* teiden valaistus							
* suojatiet /liikennemerkkit							
Teiden talvikunnossapito							
* hiekoitus							
* aeraus							
Muu liikenne							
* kelkkareitit							
* tasoristeykset							

Tsekkauslistan pääotsikointi

- 1. Tiet ja liikenne*
- 2. Jäte- ja vesiasiat*
- 3. Paloturvallisuus*
- 4. Tieliikenne ja kännykät*
- 5. Kylän palvelut*
- 6. Sosiaalinen turvallisuus*
- 7. Liikunta- ja harrastepaikat*
- 8. Erityistilanteisiin valmistautuminen*
- 9. Ennalta ehkäisevä toiminta*
- 10. Muut arjen ongelma*



Askeleet

1.

- *Palvelutarpeiden kartoitus*
- *Ns. "Tsekkauslista" / onko asiat kunnossa vai ei?*

2.

- *Palveluiden järjestämismvastuu*
- *Eri toimijoiden yhteispalaveri*

3.

- *Jatkotoimenpiteistä sopiminen*
- **TURVALLISUUSSUUNNITELMA (osa kylän toimintasuunnitelmaa)**

- *Valmiussuunnitelma ?*



Case

Pihateiden talvikunnossapito

Vaihtoehtoiset toimijat:

- *Itse*
- *Naapuri*
- *Urakoitsija*

Vaihtoehtoiset toimintamallit:

- *Kyläalue kilpailuttaa*
- *Kunta hoitaa ja veloittaa omarahoitusosuuden*



Kansalaistaidoista kansalaisvelvollisuus?

- *Koulutus- ja opastusjärjestelmän luominen ⇔ KYLÄVASTE????*
- *Eri toimijatahojen yhteistyöllä*
Kansalaistaitoja?

- ✓ *Ensiaputaidot, alkusammutus*
- ✓ *Hätäilmoituksen tekeminen*
- ✓ *Sähköinen viestintä ja informaatio*
- ✓ *Itsensä terveydestä huolehtiminen*
- ✓ *Lähimmäisestä huolehtiminen*
- ✓ *Varhainen puuttuminen*
- ✓ *Varautuminen poikkeusoloihin*



MITEN ME TEEMME TURVALLISUUSSUUNNITELMAN?

- *Varhaisen puuttumisen manifesti*
 - *Asiakirja jolla herätetään huomioimaan ennaltaehkäisyyn tärkeyttä*
 - *Teemoina mm. Kotiväkivalta, päihteen, ilkivalta, koulukiusaaminen, tupakan ja alkoholin välittäminen alaikäisille, kotiintuloaikojen noudattaminen, naapureiden kunnan seuraaminen*



etunimi.sukunimi@poskelappi.fi

www.kylatoiminnantuki.fi



*Kesä tulee
kyllä !!*

Kiitos!